Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003046

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яцина Юлія Олександрівна
2. Yuliia O. Yatsyna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 49763 Політологія

Дата захисту: 24-07-2025

Спеціальність за освітою: Політологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9656

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.01

Тема дисертації:

1. Інноваційні аналітико-статистичні технології попередження корупції в державі
2. Innovative analytical and statistical technologies for preventing corruption in the state

Реферат:

1. Умови системної турбулентності, в яких опинилася публічна влада в Україні, загострюють потребу в переосмисленні стратегій боротьби з корупцією не як суто правового процесу, а як складного феномену, що потребує залучення інструментів сучасного аналітичного мислення. Цифровізація управління відкрила нові горизонти моніторингу та попередження зловживань, однак водночас актуалізувала проблему інституційної адаптації. Відтак виникає потреба в комплексному аналізі інноваційних аналітико-статистичних технологій, здатних не лише зафіксувати наявні корупційні прояви, але й передбачити, попередити та трансформувати саму логіку їхнього виникнення. Дисертація містить огляд ключових наукових напрацювань у сфері впровадження інноваційних аналітико-статистичних технологій як інструменту автоматизації процесів попередження корупції в державі. Проведене дослідження показало, що феномен корупції не зводиться до правопорушення чи економічного злочину, а являє собою багатовимірне соціальне, політичне, психологічне й культурне утворення. У дисертації корупція розглядається як правова девіація, соціально-політичний інститут, культурно-психологічний феномен і набір групових стратегій, що водночас є наслідком і

індикатором деформації механізмів врядування. Попередження корупції визначено як систему цілеспрямованих дій, методів, процедур або технологічних рішень, спрямованих на виявлення, нейтралізацію або трансформацію соціальних, управлінських, інституційних і психологічних факторів, які потенційно сприяють корупційній поведінці, ще до того, як така поведінка набуде форми фактичного правопорушення. Інноваційні аналітико-статистичні технології у широкому сенсі розглянуто як сукупність методів математичного аналізу, машинного навчання, аналізу даних і цифрової моделі прийняття рішень. Охарактеризовано основні методологічні засади дослідження інноваційних аналітико-статистичних технологій попередження корупції в державі та обґрунтовано основні наукові принципи та методи дослідження. Здійснено аналіз сучасних підходів до розуміння сутності держави, що є не лише джерелом ризиків і середовищем формування корупційних практик, але й центральним суб'єктом їх системного попередження. Її інституційна багатовимірність, що поєднує публічну владу, корпоративні структури та неформальні механізми впливу, створює як сприятливе середовище для зловживань, так і потенціал для трансформацій. Визначено, що запорукою дієвих змін виступає зміна логіки функціонування державних інститутів: від політикобюрократичної замкнутості – до відкритої, цифрово-підзвітної моделі, у якій пріоритет надається не лише контролю за порушеннями, а й системній діагностиці їх передумов. Ретроспективний аналіз розвитку інформаційних технологій визначив, що аналітико-статистичні технології слід розуміти як спеціальні інформаційні технології, що формують інформаційні системи на основі великих даних, алгоритмів штучного інтелекту, машинного навчання та засобів візуалізації. Вони орієнтовані на прогнозування ризиків, підтримку прийняття рішень і створення експертних систем. Визначено, що інноваційна сутність аналітикостатистичних підходів проявляється у їхній здатності перетворювати інформаційний ресурс на антикорупційний інструмент на рівні держави. У цьому контексті аналітико-статистичні технології виступають не як нейтральний технічний інструмент, а як ядро цифрової трансформації управління. Їх функція полягає не лише у скороченні адміністративних витрат чи мінімізації контакту з чиновником, а й у формуванні нової архітектури державної взаємодії – орієнтованої на дані, прозору, сервісну. Однак технологічна ефективність можлива лише за умови побудови нормативно й організаційно інтегрованої цифрової інфраструктури. Успішна антикорупційна політика повинна мислитися не як сукупність розрізнених IT-ініціатив, а як єдина цифрова екосистема, що передбачає зміну культури прийняття рішень на всіх рівнях управління. Для розуміння особливостей застосування спеціальних інформаційних технологій в антикорупційній діяльності, здійснено аналіз існуючих підходів до виявлення корупційних загроз. Визначено, що особливу складність становить боротьба з внутрішніми корупційними загрозами, які не залишають цифрових слідів у формальному розумінні, але проявляються у поведінкових відхиленнях, маніпуляціях із правом доступу до даних та зловживаннях на рівні службових повноважень. У таких випадках ключову роль відіграють алгоритми поведінкового моніторингу, виявлення аномалій, профілювання та кластеризації, що вимагають не лише глибоких технічних знань, а й високої аналітичної культури серед працівників державних інституцій. Лише поєднання технічних, організаційних та когнітивних підходів дозволяє реалізувати логіку попередження, а не реагування. І саме ця синергетика – цифрова, аналітична, інституційна – стає визначальною для переходу від декларативної антикорупційної політики до структурної доброчесності.

2. The conditions of systemic turbulence currently facing public governance in Ukraine have intensified the need to reconceptualize anti-corruption strategies not merely as legal procedures, but as responses to a complex phenomenon that requires the engagement of advanced analytical thinking. The digitalization of public administration has opened new horizons for monitoring and preventing abuse, yet at the same time, it has highlighted the problem of institutional adaptation. This necessitates a comprehensive analysis of innovative analytical and statistical technologies capable not only of detecting existing manifestations of corruption, but also of predicting, preventing, and transforming the very logic of their emergence. The dissertation provides an overview of key scholarly developments in the field of implementing innovative analytical and statistical technologies as tools for automating processes aimed at preventing corruption in the state. The study demonstrates that corruption cannot be reduced to a legal infraction or economic crime; rather, it represents a

multidimensional socio-political, psychological, and cultural construct. In the dissertation, corruption is conceptualized as a legal deviance, a sociopolitical institution, a cultural-psychological phenomenon, and a set of group strategies that simultaneously constitute both the outcome and indicator of governance failures. Corruption prevention is defined as a system of targeted actions, methods, procedures, or technological solutions aimed at identifying, neutralizing, or transforming the social, governmental, institutional, and psychological factors that may contribute to corrupt behavior before such behavior materializes as a legal offense. Innovative analytical and statistical technologies are understood in a broad sense as an array of methods from mathematical analysis, machine learning, data analytics, and algorithmic decisionmaking models. The dissertation characterizes the main methodological foundations for studying innovative analytical and statistical technologies in the context of corruption prevention in the state and substantiates the key scientific principles and methods employed throughout the research. An analysis of contemporary approaches to understanding the nature of the state reveals that it is not only a source of risk and an environment for the formation of corrupt practices, but also the central actor in their systematic prevention. The state's institutional multidimensionality – encompassing public authority, corporate structures, and informal mechanisms of influence – simultaneously fosters opportunities for abuse and contains the potential for structural transformation. The research identifies that effective change depends on a fundamental shift in the logic of institutional functioning: from a closed, bureaucratic-political model to an open, digitally accountable framework, where priority is given not only to the control of violations, but to the systemic diagnosis of their underlying causes. A retrospective analysis of the development of information technologies demonstrates that analytical and statistical technologies should be understood as specialized information systems based on big data, artificial intelligence algorithms, machine learning methods, and visualization tools. These technologies are aimed at risk forecasting, decision-making support, and the creation of expert systems. The study finds that the innovative nature of analytical and statistical approaches is manifested in their capacity to transform informational resources into anti-corruption instruments at the level of state governance. In this context, analytical and statistical technologies are not merely neutral technical tools – they form the core of the digital transformation of public administration. Their function extends beyond reducing administrative costs or minimizing direct contact between citizens and officials; they are instrumental in constructing a new architecture of state interaction – data-driven, transparent, and service-oriented. However, technological efficacy can only be achieved through the development of a normative and organizationally integrated digital infrastructure. Successful anti-corruption policy should not be perceived as a collection of isolated IT initiatives, but rather as a coherent digital ecosystem that redefines the culture of decision-making at all levels of governance. To understand the specific application of specialized information technologies in anti-corruption efforts, the study analyzes existing approaches to identifying corruption-related threats. It is established that particular challenges arise in addressing internal corruption threats, which often leave no formal digital traces but manifest through behavioral deviations, manipulation of data access rights, and abuses of administrative authority.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Yatsyna, Y. & Kudinov, I. (2023) Innovative analytical and statistical technology as a corruption counteraction tool: conceptual analysis. Amazonia Investiga, 12(67), 78-86.

- Яцина, Ю. (2023) Уточнення змісту основних понять проблеми інноваційних аналітико-статистичних технологій як інструменту протидії корупції. Філософія та політологія в контексті сучасної культури, 15(1), 85-95.
- Яцина, Ю.О. (2023) Напрямки впровадження інноваційних аналітико-статистичних технологій як інструменту протидії корупції в державі. ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 1(57), 164-174.
- Яцина, Ю.О. (2023) Особливості застосування інноваційних аналітико-статистичних технологій в інформаційних системах з моніторингу та виявлення корупції. Актуальні проблеми філософії та соціології, 40, 206-213.
- Яцина, Ю.О. (2023) Інноваційні аналітико-статистичні технології як інструмент моніторингу та протидії корупції. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках, 6(1), 145-156.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цокур Євген Георгійович
2. Yevhen H. Tsokur

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривошеїн Віталій Володимирович
2. Vitalii Kryvoshein

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3380-7850

Додаткова інформація:
https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209196304&featureToggles=FEATURE_AUTHOR_DETAILS_BOTOX:1&at_feature_toggle=1

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабарикіна Надія Анатоліївна
2. Nadiia A. Babarykina

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6167-3693

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), 54/1, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Удовика Лариса Григорівна
2. Larysa G. Udovyka

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9260-4474

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руднєва Анна Олегівна
2. Anna O. Rudnieva

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4113-8332

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Хорішко Лілія Сергіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Хорішко Лілія Сергіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Дребезов Денис Олегович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна